

Referanse: 2023/240

Dato: 7.12.2023

Referat møte i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling (FRHDP)

Dato: 7. desember 2023

Sted: NHO, Middelthunsgate 27, Majorstuen

Fra arbeidstakersiden	Fra arbeidsgiversiden
Peter Helland Hansen, LO Halvard Leirvik, LO	Tor Svarva NHO Handel og service Kitty Krohn Riege, Spekter Natasha Bjørnset Reksten, Virke
	Andre organisasjoner
	Gry-Kristina Fors Spein, Sámiid Duodji Olga Wiśniewska, Kulturdirektoratet
Fra lærerorganisasjoner	Fra skoleeier
Marianne Monsrud, Utdanningsforbundet Svein Anders Tjernsbekk, Utdanningsforbundet	Jørn Olav Bekkelund, KS Jan Kristian Vestjord, KS
Fra Elevorganisasjonen	Fra Utdanningsdirektoratet og Sametinget
Amalie Taksdal	Jorunn T. Leegaard, fagansvarlig fra sekretariatet for SRY og faglige råd

Forfall; Hildegunn Bjørgen, Kulturdirektoratet, Sylvi Berg, KS, Asle Bakken, LO, Billy Lätt, YS, Egil Sundet, NHO, Bjørn Arne Nordahl, SL, Inger Anne Klemetsen, Einar Stamnes, Norsk Håndverksinstitutt

Sak 2023/47 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak 2023/48 Høringer om modulstrukturert opplæring

Vurdering i modulstrukturert opplæring (videregående opplæring voksne VOV)

Fra august 2024 skal 13 lærefag tilbys som moduler for voksne deltakere i videregående opplæring (VOV). I forbindelse med innføringen av modulstrukturert opplæring for voksne deltakere, er det tre høringer som er sendt på høring høsten 2023, med tre ulike frister;

- de 13 modulerte læreplanene på høring med frist 1.12.23
- vurderingsuttrykk pr modul i læreplanene og evt krav til sluttvurdering, og spørsmål om sentralt gitt eksamen med frist 31.1.24
- bestemmelser om vurdering med relevans for modulstrukturerte læreplaner i forslag til ny forskrift til opplæringslov med frist 18.2.24

Det ble vist til at de faglige rådene behandlet sak om vurdering ved modulstrukturert opplæring tidligere år, og hvor svarene er tatt med i høringsnotatet. Udir oppfordrer til å gi høringssvar også fra faglige råd som pr i dag ikke har lærefag som er modulstrukturert. Se presentasjon fra rådsmøtet vedlagt.

Fra diskusjonen;

De to alternativene for vurdering som er sendt på høring er godt kjent fra dagens ordninger i hhv lærebedrifter (underveisvurdering) og opplæring i skole (sluttvurdering). Det ble pekt på at erfaringen er at det er krevende å endre vurderingsordninger, uavhengig av læringsarena. For lærebedriftene er det viktig at vurderingssystemene er gjenkjennbare og ikke varierer mellom lærlinger/kandidater og ulike opplæringsløp/ordninger som lærebedriftene skal håndtere. Det er en sterk bekymring og fare for at fagopplæringen kan miste lærebedrifter dersom det legges for stramme krav og plikter ifm med eksempelvis vurdering. Viktig at det må være mulig å stå i rollen som instruktør og faglig ansvarlig. Systemet med underveisvurdering er godt kjent i lærebedriftene og viktig at det ikke blir et stort byråkrati.

Når det gjelder skriftlig eksamen har rådet tidligere spilt inn betydningen av den for ulike kandidater. Rådet har også spilt inn at det er behov for at eksamen kan være i ulike former, og ikke kun en skriftlig eksamen. Muntlig-praktisk eksamen ble nevnt som et alternativ for håndverksfagene.

Vedtak:

AU utformer et forslag til høringssvar fra FRHDP basert på følgende;

- Støtte til forslag om krav til eksamen for kandidater som har opplæring etter modulerte læreplaner før de kan gå opp til fag-

svenneprøve. Eksamen bør kunne tilbys i flere former enn bare skriftlig eksamen.

- Støtte til alternativet om underveisvurdering for kandidater som har opplæring etter moduliserede læreplaner, og godkjent/ikke godkjent kan være et uttrykk pr modul. Godkjent må være et uttrykk for at kandidaten har tilstrekkelig kompetanse til å framstilles for eksamen og fag-/svenneprøve, av hensyn til kostnader for den enkelte kandidat, lærebedrift og fylkeskommuner - særlig utfra ny lov og forslag til forskrift. Fraråde forskriftsfesting av alternativet med sluttvurdering. Godkjent bør være karakterisert som tilfredsstillende.

Sak 2023/49 Forslag om lærefag fra HDP for modulstrukturering - håndveverfaget og bunadtilvirkerfaget

FRHDP behandlet i rådsmøte 27.september (sak 2023/38) forslag til mulige lærefag fra utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling som kan være aktuelle for modulstrukturering. På grunnlag av diskusjonen i møtet, og innspill til rådet etter møtet fra Norges Husflidslag og Studieforbundet kultur og tradisjon, ble vg 3 lærefagene håndveverfaget og bunadtilvirkerfaget foreslått fra FRHDP til Udir. [Se lenke til innspill her.](#)

Det er planlagt at arbeidet med modulstrukturering av nye lærefag vil starte opp om lag i februar 2024. Før Udir starter arbeidet er det ønskelig med et vedtak om lærefag for modulstrukturering fra de faglige rådene som tidligere i høst har spilt inn mulige lærefag. Se også brev fra Kunnskapsdepartementet til Udir i saken vedlagt sakspapirene. [Lenke her.](#)

Vedtak:

AU inviterer til et kort møte med forslagstiller før evt endelig vedtak om å foreslå vg 3 håndveverfaget og vg3 bunadtilvirkerfaget for modulstrukturering.

Sak 2023/50 Datoer rådsmøte første halvår 2024

Første rådsmøte er 22.januar, digitalt (vedtatt i rådsmøte 7.11).

- 21.mars - kort digitalt møte (tentativt)
- 17.april, heldags fysisk møte, Udir
- 6.juni, heldags fysisk møte, Udir

Vedtak:

Møteplan vedtatt.

Sak 2023/51 Høring Riksantikvarens håndverkstrategi

Riksantikvaren jobber i 2023-2024 med å utarbeide en håndverksstrategi, ref. også tidligere presentasjoner fra RA i rådsmøter. Strategien skal være et verktøy i Riksantikvaren og kulturmiljøforvaltningens arbeid med å øke kompetanse og kapasitet innenfor relevante håndverk. Riksantikvaren har sendt et rammeverk for Håndverkstrategi på høring, med frist for innspill 5.januar 2024.

Se link til **rammeverk** og **høringsnotat** på [Riksantikvarens nettsider](#).

Fra diskusjonen;

Det ble referert fra høringskonferansen 6.12. Rådet ønsker referat fra høringskonferansen. Det ble understreket og foreslått skrevet inn i rammeverket at strategien må omfatte inventar samt utearealer, og ikke kun bygg/fartøy. Det er viktig at strategiarbeidet bidrar til en oversikt over kompetansebehovene som finnes for ulike lærefag, inkl tradisjonshåndverksfag. Synliggjøring av kompetansebehov er viktig for å kunne formidle behovene overfor ungdom og andre som kan tiltrekkes til utdanningene og tradisjonshåndverksfagene. Det ble tatt opp at fylkeskommunene legger ned utdanningstilbud innen HDP og mulig at flere av tilbudene burde vært landslinjer. Det ble vist til erfaringer fra landslinjer for andre utdanningsprogram, og hvordan det gjør mulighetene for elever bedre og også handlingsrommet for skolene som har landslinjer. Landslinjer er viktig for å sikre tilbud. Det ble vist til at Innlandet fylkeskommune kobler nå næring, kultur minnevern og utdanning/kompetanse internt, for best mulig bruk av ressurser og dialog med leverandører om hvilke behov som finnes. Viktig at man samler flere sektorer, for det kan være krevende for små bedrifter å være med i store anbudsrunder. Kunne prekvalifisering av små lærebedrifter være et grep? Lånekassen og muligheter for voksne til EVU er også viktig. Stipendiatstillinger som ligger under NHI, duodji har ikke noen stemme inn i beslutningene som fattes.

Vedtak:

Rådsmedlemmer sender forslag til fylkeskommuner til de tre referansegruppene, samt forslag til off skole til referansegruppe Kompetanse og kapasitet. AU lager et utkast til innspill til strategien som sendes rådet.

Sak 2023/52 Liste over tradisjonshåndverksfag som utløser ekstra tilskudd til lærebedrift

I tilbudsstrukturen for fag- og yrkesopplæring finnes fag som ivaretar tradisjonelle håndverksfaglige teknikker, metoder og materialkunnskap. Fagene har en kulturell verdi, og fylkeskommunene gir et ekstra tilskudd per år for læretid i bedrift for tradisjonshåndverksfagene. De fleste av fagene ligger i utdanningsprogrammet Håndverk, design og produktutvikling. Se liste her; [Verneverdige tradisjonshåndverkfag i videregående – tilskudd \(udir.no\)](#)

Vedtak:

FRHDP slutter seg til at listen over tradisjonshåndverksfag som mottar ekstra tilskudd videreføres fra 2023 for 2024.

Sak 2023/53 Høring av forslag til ny forskrift til opplæringsloven og forslag til privatskoleloven

Ny opplæringslov ble vedtatt i juni i år, og ny opplæringslov med forskrifter skal gjelde fra august 2024. Den nye loven er en videreføring av bestemmelser fra den tidligere opplæringsloven, men det er også en rekke nye bestemmelser i loven. En del av de nye bestemmelsene henger sammen med implementering av vedtak fra Fullføringsreformen i nytt regelverk.

Videre er det gjort endringer i privatskoleloven som følge av endringene i opplæringsloven. Disse trer også i kraft 1. august 2024. Les mer om [de viktigste endringene i ny opplæringslov](#), og om [endring i begreper](#).

Forslag til forskrift til ny opplæringslov og ny forskrift til privatskoleloven er sendt på høring med frist til Utdanningsdirektoratet 18.februar 2024. Høringssvar skal legges inn i Udirs høringssystem [se lenke her](#).

[Se lenke til veiledning til høringen her.](#)

Det inviteres til et digitalt møte for de faglige rådene 11.januar med kort informasjon om forslaget til ny forskrift med vekt på regulering av fag- og yrkesopplæring.

Fra diskusjonen;

Det er til dels store endringer i ny opplæringslov og forslag til forskrift når det gjelder fag- og yrkesopplæringen, og et paradigmeskifte ble nevnt. Det er endringer som følger av implementering av Fullføringsreformen blant annet. Det gjelder rettigheter for den enkelte elev, og ungdom og voksne i opplæring i bedrift. Det er endringer for opplæringskontor, og for fylkeskommuner. Det ble diskutert om rådet skal gi et høringssvar, eller om det tas i den enkelte organisasjon. Medlemmene spiller inn fra sine organisasjoner.

Vedtak:

AU forbereder kort sak til rådsmøtet 22.januar ang evt høringssvar fra FRHDP utfra innspill fra medlemmene.

Sak 2023/54 Orienteringssaker

Svar fra KD om nytt kriterium for å opprette kryssløp

[Se brev her.](#)

Lansering av nye digitale verktøy

Se informasjon om [flere nye digitale verktøy her](#), lansert 4.desember.

Det gjelder blant annet *Finne lærebedrift, Yrkesfaghåndboka og regionvis arbeidsmarkedskart.*

Deltakerundersøkelsen for yrkesfaglærere 2023

Resultater fra en spørreundersøkelser til deltakere på videreutdanningstilbud i strategien Yrkesfagløftet, [se lenke her](#).

Vurdering og kvalitet i fag- og svenneprøver, Fafø 2023

[Se lenke her.](#)

Sak til eventuelt

Honorar for medlemmer i prøvenemder

Det ble tatt opp spørsmål om mulighet for å drøfte satser for medlemmer i prøvenemder. Rammer og satser fastsettes av fylkeskommunene. KS har utarbeidet retningslinjer for samarbeid mellom fylkeskommuner om fag- og yrkesopplæring. Det ble løftet spørsmål om behov for mer felles rammer og satser på tvers av fylkeskommuner, og om det kan være en sak for de faglige rådene og drøfte. Saken tas videre til AU og Udir.

Utviklingsredegjørelse HDP – workshop etter lunsj med faste medlemmer og varamedlemmer

Rådet diskuterte plan for arbeidet i rådsmøtet 27.9, se referat.

Det ble vedtatt å bruke noe tid på dette arbeidet i rådsmøter, samt ha egne møter om utviklingsredegjørelsen i tilknytning til rådsmøter.

Rådet delte seg i arbeidsgrupper og startet drøfting av spørsmålene til FRHDP.

Det legges opp til en kort statusorientering fra gruppene på rådsmøtet 22.januar.